

Noah's Ark Independent Primary School

Subject: Setswana F.A.L.	Examiner: Phetlhu, KA
Type: End of Term I	Moderator: Moreo, AD
Date: 9 April 2021	Grade: 6-Buffalo
Marks: 90 Marks	Time: 2 hours 15 minutes

Leina:

Ditaelo:

- Buisa dipotso ka kelotlhoko pele o araba.
- Araba dipotso tsotlhe.
- Kwala ka mokwalo o o buisegang.

Go buisa le go Lebelela

1. Buisa athikele e, mme morago o arabe dipotsotse di latelang.

Bogwenegwene mo baaaging ba Dikweipi

15 Phatwe 2010

E ne e le Lamatlhatso mo mosong fa baagi ba tletse ka ntlolehalahala mo Dikweipi. Bontsi bo tlile go itseela ka tsebe. Monna mongwe wa setsompa a emelela a ntse a goletsa baki e e neng e bontsha e se ya gagwe mo magetleng. E ne e le dimo, a bua ka lentse le e keteng la motho a thubegile kgokgotso. A tsaya nako ya gagwe. Mongwe yo o mosesanyane, ka gempe e thokwa, a emelela a didimatsa batlapitsong.

“Tsihlala, borra le bomma. A re neeleng rre Rabothale sebaka. O tswa ko go ba Eskom. Tlogelang go tsosa modumo.” Rabothale a simolola go bua; “Dumelang Bakgatla. Ga re tle go le senyetsa nako.” A simolola ka go tlhalosa ka moo dinaga tse di tsweleng pele di phelang ka teng. A ba bolelela gore motlakase o botlhokwa thata, le gore ba ka o dirisa jang. O ne a eta a ba bontsha le matlo a a dirisang motlakase. Bontsi ba nna le kgatlhego ya go itsenyetsa motlakase gonne a ne a ba boleletse gore fa ba rulaganye ene tla a ba o tsenyetsa. Ba ne ba itumelela gore ga ba kitla ba ya kgonnye.

Modiri a emelela are: “Bagaetsho, nna monna yo ke a mo utlwa fela ga ke mo tlhaloganye. A re rona re ithulaganye... Itlhalose monna!”

“Bagaetsho, nna ke Rabothale, ke tswa kwa Ntswanalemetsing, mo

dikgotlong tsa noka e tona ya kolobeng. Metlakase yotlhe e e mo lefatsheng, e tsenngwa ke nna. Ke direla batho botlhe jaanong ke bone go tlhokega gore le lona ke tle go le direla. Ga ke dire mahala ka gore motlakase wa duelwa. Mo ngwageng o o latelang, Rabothale a tlaa feta a epa mesima a ba a batla madi. O ne a ba tshepitsitse le leborogo le le tshelelang mošate. Bontsi ba itsenya mo dikolotong, bangwe ba rekisa dikgomo. Fa bangwe ba ne ba ya go adima kwa kgosing le mo dipolokelong. Morago ga go tlatsa kgetsi ka madi a morafe, a tsena ka lenga la seloko.

Dipotso

a. Kopano e ne e tshwaretswe mo kae? (2)

b. Tlhalosa Rabothale ka mela e meraro. (3)

c. Neela maitshetlego a athikele e. (3)

d. O ithutile eng mo athikeleng e? (2)

e. O ka dira eng fa motho a ka go tsietsa jaana? (2)

f. O nagana gore baagi ba ne ba tshwanetse ba dire eng? (2)

g. A go aka go siame? Neela lebaka. (2)

h. A wena o kile wa bua maaka? Go ne go diragalaeng? (2)

i. Beibele ya reng ka go utswa mo melaong e e lesome? (2)

_____/20

2. Buisa leboko le le latelang le, mme o arabe dipotso tse di latelang.

Thuto

S.S. Mafonyane

Bana ba Aforika,

Lesedi le gorogile,

Le tlhatlhoga Bophirima,

Makgoa a le lerile.

Gore re se ka ra wela,

Re ithute ka nnete;

A re tlhokomele thata.

Baleri ba lesedi je;

Re se latlhe segarona.

Re lebalebe ka gotlhe.

Yo o sa lekeng go ithuta.

Thuto e leng yona thebe;

Thuto potlana ea latlha,

Metlheng eno re ipele.

Tšhaka e ne e le thata;

Thata go twe e siame,

Lesedi le la re ruta

Kopano go tsotlhetsothe.

Ebile gape ke tšhaka.

E re tlhabanang ka yone.

Thuto ya re robaroba

Mekgwa le ditsela dingwe,

Dintwantwa tsa fela,

Gompieno re itumetse.

Dipotso:

a. Mmoki totaa re thuto e tswa kae gape e tlile le bomang? (2)

b. Ke keletso efe e mmoki a re fang yona mabapi le thuto? (1)

c. Tlhalosa mola wa boraro. wa temana ya boraro. (2)

d. Ke dilo dife tse pedi tse batsadi ba kgonang go di dira ka ntlha ya thuto? (2)

e. Neela morumo wa leboko le. (1)

f. Neela moaletsa wa leboko le. (2)

_____/10

_____/30Mado (R&P)

Dipopego tsa Puo le Melawana

1. Kwala Matlhaodi a mane go tswa mo athikeleng. (4)

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

2. Neela madiri a le mane go tswa mo athikeleng. (4)

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

3. Neela mainatota a le mane go tswa mo athikeleng e e latelang. (4)

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

4. Neela kganetso ya mafoko a a latelang. (4)

- a. Monna

- b. Mme

- c. Lesedi

- d. Itumetse

5. Nopola maina a le mane go tswa mo lebokong. (4)

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

Go Reetsa le go Bua

Tlotla ka nngwe ya ditlhogo tse di latelang tse:

- a. Motshameko o o ratang.
- b. Motho yo o botlhokwa yo ke mo itseng.
- c. Letsatsi le nne o setse le rre wa gago.

Dintlha	Maduo	
	Lekanyeditsweng	Morutwana
Buela kwa godimo sentle	2	
Go bua ka go itshepa	2	
Go dirisa lentšwe ka tshwanelo	2	
Go rulaganya dintlha sentle	2	
Go bua ka nako e ebeilweng	2	
Maduo	20	